

РУБЕН ДАРИО

Д. К.

Превод от испански: Теодора Цанкова, —

chitanka.info

Гарнизонът ни се намираше близо до Сантяго, Куба. Беше валяло тази нощ; но въпреки това беше ужасно горещо. Очаквахме пристигането на една рота от новите подкрепления, дошли от Испания, за да напуснем онова място, където умирахме от глад, без да се бием, изпълнени с отчаяние и гняв. Ротата трябваше да пристигне тази вечер според полученото известие.

Тъй като жегата беше станала още по-голяма, а сънят не пожела да ми донесе отдих, излязох да подишам чист въздух вън от палатката. След дъжда небето се беше прояснило малко и в тъмната дълбина блестяха няколко звезди. Дадох воля на облака от тъжни мисли, които се тълпяха в мозъка ми. Мислих за толкова много любими неща, които бяха там далече; за кучешкия късмет, който ни преследваше; за това, че може би Господ можеше да насочи в друга посока камшика си и ние да поемем по нов път, с бързи крачки напред. За толкова неща си мислех... Колко ли време мина? Звездите, знам, че лека-полека изсветляваха; вятър, който освежи цялото поле, повя откъм зората и тя започна да настъпва, в същото време военна заря, която не знам защо достигаше до ушите ми като изпълнена с тъга, разнесе сутрешните си ноти.

Малко след това беше съобщено, че ротата се приближава. И наистина не след дълго пристигна при нас и поздравите на нашите другари и нашите се смесиха на фона на новото слънце.

Минута по-късно разговаряхме с другарите. Носеха ни новини от родината. Знаеха за пораженията от последните битки. Че ние бяхме измъчени, но изпълнени с изгарящото желание да се бием, да тръпнем в отмъстителна ярост, да навредим колкото се може повече на врага. Всички бяха млади и дръзки, освен един; всички ни търсеха, за да общуват с нас, за да си говорим; освен един. Носеха ни провизии, които бяха разпределени. На обяд се заехме да поглъщаме оскъдните си порции, всички освен един.

Беше на около петдесет години, но можеше също така да бъде и на триста. Тъжният му поглед, изглежда, проникваше до дъното на душите ни и ни казваше вековни неща. Обръщаха ли се към него, почти не отговаряше; усмихваше се меланхолично, странеше, търсеше самотата; гледаше към дълбините на хоризонта, към морето.

Беше знаменосецът. Как го наричаха? Не чух името му никога.

Армейският свещеник ми каза два дена по-късно:

— Мисля, че все още няма да ни дадат заповед да тръгнем. Хората излизат извън кожата си от желание да се бият. Имаме и няколко болни. В крайна сметка, кога ще видим да се обкичва със слава бедното ни, свято знаме? Между другото, виждали ли сте знаменосецът? Посветил се е със сърце и душа на спасяването на болните. Той не яде; носи порциите си на другите. Говорих с него. Той е чудноват и странен човек. Изглежда смел и благороден по сърце. Говореше ми за неосъществими мечти. Мисли, че скоро ще сме във Вашингтон и че ще се издигне знамето ни над Капитолия, както каза епископът в тоста си. Огорчили са го последните беди; но вярва в нещо непознато, което ще ни помогне; вярва в свети Яков, в благородството на расата ни, в справедливостта на каузата ни. Знаете ли? Другите му се подиграват; смеят му се. Казват, че под униформата носи стара ризница. Той не им обръща внимание. Докато говореше с мен, въздишаше тежко, гледаше небето и морето. Той е добър човек всъщност; родом е от моята провинция, от Ла Манча. Вярва в Бог и е религиозен. А и е нещо поет. Казват, че нощем реди стихчета, рецитира си ги сам, тихичко. Към знамето си изпитва почти суеверен култ. Твърдят, че будува през нощта; поне никой не го е виждал да спи. Ще признаете ли, че знаменосецът е особен човек?

— Господин свещеник, — казах му — наистина забелязах нещо много особено у този човек, което, струва ми се, от друга страна, съм виждал някъде, не знам къде. Как се казва?

— Не знам — отговори ми свещеникът. — Не ми хрумна да погледна името му в регистъра, но на раницата му са изписани две букви: „Д. К.“.

На две крачки от мястото, където лагерувахме, имаше пропаст. Отвъд скалистото ѝ гърло се виждаше само тъмнина. Хвърленият камък подскачаше, но не се разбираше кога пада.

Беше хубав ден. Слънцето затопляше тропически атмосферата. Бяхме получили заповед да се подготвим за тръгване и вероятно още същия ден щеше да се състои първият ни сблъсък с войската на янките. По всички лица, позлатени от яростния огън на онова нажежено небе, блестеше желанието за кръв и победа. Всичко беше готово за потегляне, тръбата беше изписала във въздуха златния си знак. Тъкмо щяхме да тръгнем, когато един бясно галопиращ офицер

се появи иззад един завой. Извика началника ни и говори с него потайно.

Как да ви кажа какво беше онова? Никога ли не сте били смазвани от купола на храм, който е подхранвал надеждите ви? Никога ли не сте страдали, наблюдавайки как убиват пред вас собствената ви майка?... Онова беше най-страшното злочестие. Беше „новината“. Бяхме загубени, безвъзвратно загубени. Нямахме да се бием повече. Трябваше да се предадем като пленници, като победени. Севера беше във властта на янките. Ескадрата беше погълната от морето, бяха я разкъсали оръдията на Северна Америка. Не оставаше вече нищо от Испания в света, който тя беше открила.

Трябваше да предадем на победилия враг оръжията, всичко; и врагът се появи в образа на голям рус дявол, с прави коси, козя брадичка, офицер на Съединените щати, следван от ескорт от синеоки кавалеристи.

И ужасната сцена започна. Сабите бяха предадени; пушките също... Някои войници кълняха, други пребледняваха, с влажни от сълзи очи, пламтящи от възмущение и срам.

А знамето...

Когато дойде моментът на знамето, се видя такова нещо, което породи у всички славния ужас от едно неочаквано чудо. Онзи странен човек, който гледаше толкова дълбоко с вековен поглед, с жълточервеното си знаме в ръка ни отправи поглед за най-горчиво сбогуване и, без никой да се осмели да го докосне, се приближи стъпка по стъпка до пропастта, и се хвърли в нея. Още от чернотата на бездната скалите отвърнаха с металически шум като от доспехи.

Господин свещеникът размишляваше по-късно:

— „Д. К.“...

Изведнъж ми се стори, че разкривам загадката. Онази физиономия, в действителност, не ми беше непозната.

— Д. К. — му казах — е описан в тази стара книга. Слушайте: „Нашият идалго беше на около петдесет години, як, но мършав, със съсухрено лице. Той обичаше да става много рано и да ходи на лов. Казват, че презимето му било Кихада или Кесада, но по този въпрос не са единни авторите, които пишат за него, макар и да има правдоподобни съображения да се вярва, че се е казвал Кихано.“

Беше знаменосецът. Как го наричаха?

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.